

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KIADJA

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT.

EGYSZERSMIND

A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTI

Dr. PÁLFY MÓR

A TÁRSULAT I. TITKÁRA.

HARMINCZKETTEDIK KÖTET. 1902.

HAT TÁBLÁVAL S TÖBB SZÖVEGRÖZÖTTI RAJZZAL.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

(GEOLOGISCHE MITTHEILUNGEN.)

ZEITSCHRIFT DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

ZUGLEICH

AMTLICHES ORGAN DER K. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

REDIGIERT VON

Dr. M. v. PÁLFY

I. SEKRETÄR DER GESELLSCHAFT

ZWEIUNDDREISSIGSTER BAND. 1902.

MIT SECHS TAFELN UND MEHREREN TEXTILLUSTRATIONEN

BUDAPEST. 1902.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT TULAJDONA. © EIGENTUM DER UNG. GEOL. GESELLSCHAFT

A közlemények alakjáért és tartalmáért egyedül a szerzők felelősek.

25-98432-fur 12

TARTALOMJEGYZÉK.

ÉRTEKEZÉSEK.

	<i>Lap</i>
BÖCKH HUGÓ dr. és SCHAFARZIK FERENCZ dr.: A Windgälle quarczporphyrjának koráról	331
CHOLNOKY JENŐ: A futóhomok mozgásának törvényei (I. és II. táblával)	6
ILLÉS VILMOS: A Magyarországon talált első trilobita	351
KOCH ANTAL dr.: A magyarhoni Földtani Társulat 50 éves működésének története (IV. és V. táblával)	166
— — — — Ujabb adalékok a beocsini cémentmárga geopalaeontologiai viszonyaihoz	271
— — — — Uj adat a muflon korábbi elterjedéséhez	346
KÖVESLIGETHY RADÓ dr.: A régi szinlők magyarázatához	337
LAJOS FERENCZ: Az 1901 ápril 2-iki délmagyarországi földrengés (VI. táblával)	281
MELCZER GUSZTÁV dr.: Pyrit a Monzoni hegyről	208
MOESZ GUSZTÁV: Baryt, antimonit, pyrargyrit és pyrit Kőrmöczbányáról (III. táblával)	39
PAPP KÁROLY dr.: A triasz-korú tabulatákról	194
PETHŐ GYULA dr.: Emlékezés Adda Kálmánról (arczképpel)	1
— — — — Nagy-Károly város legújabb artézi kútja	188
SCHAFARZIK FERENCZ dr.: Előzetes jelentés a Gömör- és Szepes megyékben előforduló quarczporphyrokról és porphyroidokról	306
— — — — A magyarhoni Földtani Társulat kirándulása a szepesi szirtekhez, valamint a Magas Tátrába 1902 szeptember 6.—13.-ig	354
STAUB MÓRICZ dr.: Ujabb adatok a sarkvidéki ősvilági flórához	359
TUZSON JÁNOS dr.: Adatok Magyarország fossil-flórája ismeretéhez	200

RÖVID KÖZLEMÉNYEK.

LÓCZY LAJOS dr.: Placochelys placodonta, Jæckel, nov. gen. et nov. sp.	47
PÁLFY MÓR dr.: Magyar petroleumkatatás 1900-ban	49
SCHAFARZIK FERENCZ dr.: Ujabb esontleletek Erdélyben	47

ISMERTETÉSEK.

GÜLL VILMOS: G. HELLMANN u. W. MEINARDUS: Der grosse Staubfall vom 9. bis 12. März 1901 in Nordafrika, Süd- und Mitteleuropa	50
--	----

IRODALOM.

	<i>Lap</i>
A magyar geologiai irodalom repertoriuma az 1901. évben	57
A magy. kir. Földtani Intézet évi jelentése 1898-ról	52
A magy. kir. Földtani Intézet évi jelentése 1899-ről	376
BOETTGER O. dr.: Zur Kenntnis der Fauna der mitteleocänen Schichten von Kostež im Krassó-Szörényer Komitat	370
CZIRBUSZ GÉZA dr.: BALBI ADORJÁN Egyetemes földrajza. V. kötet, I. rész. Az Alpok és Kárpátok hegyvidéke	373
— — — — — Magyarország a XX. évszáz elején	374
LIMANOVSKY MICISLAV: Über neue Fossilfunde im Tátragebirge	214
MAGY. KIR. PÉNZÜGYMINISZTERIUM: Adatok a m. kir. kincstári bányászat és azzal rokon ágazatok 1900. évi állapotáról	212
MERZA KÁROLY: Máramarosi gipsztelepek	212
OEBBEKE K. u. BLANCKENHORN M.: Bericht über ihre im Herbste 1899 gemeinsam unternommene geologische Recognoscirungsreise in Siebenbürgen	213
SCHMIDT L.: A máramarosi bányászat fejlődésének története	212
SCHUBERT R. J.: Neue Klippen aus dem Trentschiner Komitat	214
SZELLEMY GEYZA: Az ó-radnai havasok ércztelepei	211
THOULA FR.: Die sogenannten Grauwacken- oder Liaskalke von Theben-Neudorf (Dévény-Ujfalu)	376
WAHLNER ALADÁR: Magyarország bánya- és kohóipara az 1900. évben	212

TÁRSULATI ÜGYEK.

Közgyűlés 1902 február 5. Elnöki megnyitó. — Titkári jelentés. — Pénztári jelentés. — I. titkár megbízása a II. titkári teendőkkel. — KOCH ANTAL dr.: A magyarhoni Földtani Társulat 50 éves működésének története 63

I. Szakülés 1902 január 8. HORUSITZKY HENRIK: Az első rendszeres agrogeologiai térkép: Magyar-Szölgyén és Párkány-Nána vidékének geologiai viszonyai. — LIFFA AURÉL: Adatok a ceyloni Chrysoberyll kristálytani ismeretéhez. — PÁLFY MÓR dr.: Alvincz környékének felső krétakorú rétegei 72

II. Szakülés 1902 márczius 5. LÓCZY LAJOS dr.: Placochelys placodonta, Jækel, nov. gen. et nov. sp. — MELCZER GUSZTÁV dr.: Pyrit a Monzoni hegyről. — TUZSON JÁNOS dr.: Adatok Magyarország fossil-flórája ismeretéhez. — KALECSINSZKY SÁNDOR: A m. kir. Földtani Intézet földrengési pinczéjében elhelyezett seismometer 76

III. Szakülés 1902 április 2. PETHŐ GYULA dr.: Hippurites (Pironæa) polystylus előfordulása a cserevitzai hipersenonrétegekben. — SCHAFARZIK FERENCZ dr. és BÖCKH HUGÓ dr.: A Windgälle quarczporphyrjának koráról. — LÖRENTHEY IMRE dr.: *Die Pannonische Fauna von Budapest* című művének bemutatása. — KALECSINSZKY SÁNDOR: Seismogrammok bemutatása 78

<i>IV. Szakülés 1902 május 7.</i>	<i>Lap</i>
IV. Szakülés 1902 május 7. SZÁDECZKY GYULA dr.: Adatok a Vlegyásza-Biharhegység geológiájához. — ILLÉS VILMOS dr.: A Magyarországon talált első trilobita. — KALECSINSZKY SÁNDOR: Földrengési diagrammok bemutatása	215

<i>V. Szakülés 1902 június 4.</i>	<i>Lap</i>
V. Szakülés 1902 június 4. PETHŐ GYULA dr.: Indiai ammonit-typusok a cserevitzi hipersenonból. — PÁLFY MÓR dr.: Az erdélyi Érczhegység É-i részének geologiai viszonyai	215

<i>VI. Szakülés 1902 november 5.</i>	<i>Lap</i>
VI. Szakülés 1902 november 5. KOCH ANTAL dr.: A muflon korábbi elterjedéséről. — HULYÁK VALÉR: Ásványtani közlemények	384

<i>VII. Szakülés 1902 deczember 3.</i>	<i>Lap</i>
VII. Szakülés 1902 deczember 3. ILLÉS VILMOS: Dobsina területe nyugati részének bányageologiai viszonyai. — KADIĆ OTOKÁR dr.: A krapinai diluviális ösemberről	385

<i>Választmányi ülések :</i>	<i>Lap</i>
I. 1902 január 8.	78
II. " " 29.	79
III. " márczius 5.	80
IV. " április 2.	80
V. " május 7.	216
VI. " június 4.	381
VII. " október 8.	381
VIII. " " 15.	382
IX. " november 5.	383
X. " deczember 9.	383

A mh. Földt. Társ. földrengési bizottságának jelentése (1902 márczius, április)	218
A mh. Földtani Társulat földrengési bizottságának jelentése (1902 május, június)	308
A mh. Földt. Társulat földrengési bizottságának jelentése (1902 július, augusztus)	309
A mh. Földt. Társ. földrengési bizottságának jelentése (1902 szeptember, október)	386

Halálozás	308
-----------	-----

SCHAFARZIK FERENCZ dr.: A budapesti földrengési megfigyelő állomás első be- rendezéséről	216
---	-----

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZETBŐL.

A m. kir. Földtani Intézet 1902. évi geologiai fölvételei	307
---	-----

INHALTSVERZEICHNIS DES SUPPLEMENTS.

Abhandlungen.

	Seite
BÖCKH, Dr. H. und SCHAFARZIK, Dr. F.: Über das Alter des Quarzporphyrs der Windgälle	387
CHOLNOKY, E. v.: Die Bewegungsgesetze des Flugsandes (Mit Taf. I u. II)	106
ILLÉS, V.: Die erste in Ungarn gefundene Trilobite	408
KOCH, Dr. A.: Geschichte der 50-jährigen Tätigkeit der Ungarischen Geologischen Gesellschaft (Mit Taf. IV u. V)	219
— — — — — Neuer Beitrag zur früheren Verbreitung des Mufions	403
— — — — — Neuere Beiträge zu den geo-paläontologischen Verhältnissen des Beoçiner Cementmergels	311
KÖVESLIGETHY, Dr. R. v.: Zur Erklärung der alten Strandlinien	398
LAJOS, F.: Das Erdbeben in Südungarn vom 2. April 1901 (Mit Taf. VI)	322
MELCZER, Dr. G.: Pyrit vom Monzoni	261
MOESZ, G.: Baryt, Antimonit, Pyrargyrit und Pyrit von Körmőzbánya (Mit Taf. III)	143
PAPP, Dr. K.: Über triadische Tabulaten	247
PETHŐ, Dr. J.: Der neueste artesische Brunnen zu Nagy-Károly	244
— — — — — Erinnerung an Koloman v. Adda	103
SCHAFARZIK, Dr. F.: Gesellschaftsausflug der ung. Geologischen Gesellschaft zu den Szepeser Klippen und in die Hohe Tatra	412
— — — — — Vorläufige Mitteilung über das Auftreten von Quarzporphyren und Porphyroiden in den Komitaten Gőmőr und Szepes (Zips) in Nord-Ungarn	326
TUZSON, Dr. J.: Beiträge zur Kenntnis der Fossilen-Flora Ungarns	253

KURZE MITTEILUNGEN.

LÓCZY, Dr. L. v.: Placochelys placodonta Jaekel nov. gen. et nov. sp.	152
PÁLFY, Dr. M. v.: Petroleumschürfung in Ungarn im Jahre 1900	154
SCHAFARZIK, Dr. FR.: Neuere Knochenfunde in Erdély	153

LITERATUR.

BOETTGER, Dr. O.: Zur Kenntnis der Fauna der mitteleocänen Schichten von Kostej im Krassó-Szörényer Komitat	413
CZIRBUSZ, Dr. G.: ADRIAN BALBIS Allgemeine Geographie. Bd. V, 1. Teil. Die Gebirgsgegend der Alpen und Karpaten	416
— — — — — Ungarn zu Beginn des XX. Jahrhunderts	417

	<i>Seite</i>
HELLMANN, G. u. MEINARDUS, W.: Der grosse Staubfall vom 9. bis 12. März 1901 in Nordafrika, Süd- und Mitteleuropa	160
Jahresbericht der kgl. ung. Geologischen Anstalt für 1898	155
Jahresbericht der kgl. ung. Geologischen Anstalt für 1899.....	417
KGL. UNG. FINANZMINISTERIUM: Ausführliche Statistik über den ungarisch-ära- rischen Bergbaubetrieb und die damit zusammen- hängenden Zweige im Jahre 1900	266
LIMANOVSKY, M.: Über neue Fossilfunde im Tátragebirge	267
MERZA, K.: Über Gypslager in der Marmaros	266
OEBBEKE, K. u. BLÄNCKENHORN, M.: Bericht über ihre im Herbst 1899 gemein- sam unternommene geologische Recognoscirungs- reise in Siebenbürgen	266
SCHMIDT, L.: Geschichte der Entwicklung des Bergbaues in der Marmaros	265
SCHUBERT, R. J.: Neue Klippen aus dem Trentschiner Komitate	267
SZELLEMY, G.: Die Erzlagerstätten des Ó-Radnaer Hochgebirges.....	264
THOULA, FR.: Die sogenannten Grauwacken- oder Liaskalke von Theben-Neudorf (Dévény-Ujfalu)	417
WAHLNER, A.: Ungarns Berg- und Hüttenproduktion im Jahre 1901.	265

GESELLSCHAFTS-ANGELEGENHEITEN.

Bericht der Erdbeben-Kommission der Ung. Geologischen Gesellschaft (März, April 1902)	270
Bericht der Erdbeben-Kommission der Ung. Geologischen Gesellschaft (Mai, Juni 1902)	329
Bericht der Erdbeben-Kommission der Ung. Geologischen Gesellschaft (Juli, August 1902)	330
Bericht der Erdbeben-Kommission der Ung. Geologischen Gesellschaft (Septem- ber, Oktober 1902)	423
Mitteilungen aus den Fachsitzungen der ungarischen Geologischen Gesellschaft (Dr. M. PÁLFY. <i>Die oberen Kreideschichten in der Umgebung von Alvincz</i>)	160
SCHAFARZIK, Dr. F.: Mitteilung über die erste Einrichtung der Erdbebenwarte in Budapest	268
Todesfall	328

AMTLICHE MITTEILUNGEN AUS DER KGL. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

Aufnahmen der kgl. ung. Geologischen Anstalt im Sommer 1902	327
---	-----

BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ.

(Alphabetisches Register.)

[A mi a német szövegre vonatkozik ()-be van foglalva.]
 Das auf den deutschen Text Bezügliche ist in () gesetzt.]

I.

SZEMÉLYNEVEK.

(Personennamen.)

- Adda** K. 1, 55, 57, 65, 68 (103, 158) — **Agasiz** 279 (319) — **Andrian** F. 351 (409) — **Antula** D. 299 (322) — **Apáthy** J. 57.
- Balbi** A. 373 (416) — **Bantlin** A. 49 (154) — **Baschin** 24, 25 (126, 127) — **Belardi-Sacco** 372 (415) — **Belházy** J. 65, 68 — **Beluleszko** S. 20, 36 (122, 139) — **Bittner** 57 — **Blanckenhorn** M. 60, 213 (266) — **Böckh** H. 57, 78, 331 (388) — **Böckh** J. 52, 57, 65, 75, 81, 173, 174, 175, 176, 195, 216, 217, 308, 376 (155, 162, 228, 229, 230, 231, 232, 248, 269, 328, 417) — **Boettger** O. 371 (413) — **Bosch** 217 (268) — **Brandenburg** K. 371 (413) — **Brehm** A. 350 (407) — **Brucinaun** V. 174 (229).
- Cathrein** 208 (261) — **Choffat** 337 (394) — **Cholnoky** J. 6, 64, 66, 195, 375, 376 (103, 248, 417) — **Cocchi** 279 (320) — **Cornish** V. 8, 24, 30 (108, 119, 126, 133) — **Czirbusz** G. 373, 375 (416, 417).
- Darányi** I. 69, 200, 217, 358 (253, 269, 413) — **Delage-Hérouard** 194 (247) — **Dewalque** G. 173 (229) — **Dicenty** D. 308 (328) — **Dölter** 208 (261) — **Drygalski** E. 338, 365 (394).
- Edwards** M. 194 (247) — **Emszt** K. 61, 66, 217, 335, 382 (269, 391) — **Engelhardt** H. 365 — **Engel** S. 166 (221) — **Eötvös** L. 15 (116) — **Ernszt** A. 213 (266) — **Esterházy** M. 63, 69 — **Esterházy** P. 166, 167 (220, 222).
- Forsberg** 360 — **Franzl** E. 215 — **Fuchs** T. 213 (267) — **Fuchs** V. 166 (221).
- Gerhardt** 30, 31 (133, 134) — **Gesell** S. 55, 57, 81, 175, 308, 379 (158, 231, 328, 420) — **Giebel** C. G. 346 (403) — **Goldschmidt** 209 (263) — **Gölling** 57 — **Gorjanović-Kramberger** 58, 277, 385 (318) — **Grablovitz** 217 (268) — **Graenzenstein** B. 174 (229) — **Grand'Eury** 205 (258) — **Grexa** J. 81 — **Gubicza** K. 346 (403) — **Güll** V. 52, 308, 380 (328, 422).
- Haidinger** V. 166 (221) — **Haime** 194 (247) — **Halaváts** Gy. 54, 58, 64, 75, 78, 81, 191, 308, 378 (157, 244, 328, 419) — **Hall** J. 197 (250) — **Hankó** V. 58 — **Haug** 195 (248) — **Hedin** S. 8, 9, 18, 34 (109, 120, 138) — **Heim** 331 (388) — **Hellmann** G. 50 (160) — **Herepey** K. 73 — **Hergesell** 338 (394) — **Hilber** V. 58 — **Hoernes** K. 58 — **Hoffmann** G. 58 — **Hofmann** K. 55, 173, 174, 213 (159, 228,

- 229, 230, 267) — Hohenlohe 357 — Hörnes M. 166 (221) — Horusitzky H. 58, 66, 73, 308, 379 (328, 421) — Hulvák V. 384.
- Jllés V. 215, 308, 351, 385 (328, 408) — Ilosvay L. 68, 81 — Inkey B. 173, 174 (228, 230).
- Jaekel O. 47 (152) — Jamieson 338 (395) — Jannasch 58.
- Kachelmann K. 215 — Kadić O. 308, 385 (328) — Kalecsinszky S. 58, 59, 66, 77, 78, 81, 215, 217, 382 (269) — Kimakovicz M. 49, 372 (153, 416) — Kiss A. 351 (409) — Knowlton 364 — Koch A. 63, 66, 67, 72, 81, 165, 174, 187, 271, 346, 351, 384 (219, 230, 243, 311, 403, 408) — Koch F. 273 (313) — Koettlitz R. 366 — Konkoly-Thege M. 382 — Kornhuber A. 59 — Kovács G. 165, 166, 167 (219, 221) — Kövesligethy R. 59, 66, 67, 217, 304, 337 (269, 324, 394) — Kraus H. 49 (153) — Krenner J. S. 42, 69, 81, 174, 383 (147, 229) — Kubinyi A. 166, 167 (220, 221) — Kubinyi F. 165, 166 (220, 222).
- Laczkó D. 47, 195 (152, 248) — Lajos F. 66, 281 (322) — László G. 308 (328) — Leithner A. 174 (229) — Liffa A. 73, 308 (328) — Limanovszky M. 59, 214 (267) — Loczka L. 59 — Lóczy L. 18, 33, 49, 75, 77, 81, 163, 173, 174, 175, 195, 200 (120, 135, 153, 229, 230, 231, 248, 253) — Lohr A. 59 — Lörenthey I. 78, 275 (315) — Lusser 333 (389).
- Marschan J. 166, 167 (220, 222) — Méhely L. 275, 278 (316, 318) — Meinardus W. 50 (160) — Melezer G. 59, 77, 208 (261) — Merza K. 59, 212 (266) — Meyer H. 48 — Mihály J. 68 — Mikecz A. 166, 167 (221, 222) — Moesz G. 39, 66 (143) — Mossóczy S. 216.
- Nansen 366 — Nathorst G. A. 360 — Nendtvich K. 166, 167 (221, 222) — Newton E. T. 366 — Nopcsa F. 59, 60, 66 — Nyulassy A. 68.
- Oebbeke K. 60, 213 (160, 266) — Okolicsányi B. 68 — Omori 217 (268) — Oppenheim 195 (248) — Orosz E. 346 (403) — Owen 279 (320).
- Pálffy M. 53, 54, 56, 60, 66, 73, 81, 216, 308, 376, 377, 379 (156, 158, 160, 328, 417, 418, 420) — Papp K. 194, 308, 373 (247, 328, 416) — Parein 302 (323) — Penk 338 (394) — Petényi S. 166, 167, 221, 222 — Pethő Gy. 1, 53, 60, 66, 75, 78, 81, 173, 174, 188, 197, 216, 307, 308, 382, 384 (103, 156, 162, 229, 230, 244, 250, 327, 328) — Pettkó J. 166 (220) — Polikeit 60 — Pošepny F. 172, 187, 211 (227, 243, 265) — Posewitz T. 52, 60, 307, 358, 376 (155, 327, 418) — Potonié 205, 361 (258, 259) — Primics G. 211, 215 (264) — Prinz G. 216.
- Rebeur-Paschwitz 341 (398) — Reitz F. 174 (229) — Renault B. 362 — Rose 209 (263) — Rosenbusch H. 307 (327) — t. Roth L. 53, 61, 63, 66, 81, 173, 174, 216, 308, 377 (156, 228, 229, 230, 328, 419) — Rothpletz 331 (388) — Rudzki 338 (395) — Ruzitska B. 61.
- Sardeson 194 (247) — Schafarzik F. 49, 50, 54, 56, 61, 64, 66, 67, 78, 81, 173, 212, 213, 214, 217, 306, 308, 331, 354, 378, 379, 382 (154, 157, 159, 228, 265, 266, 267, 269, 325, 328, 388, 412, 420) — Schenk 207 (261) — Schmidt C. 332 (389) — Schmidt G. 68 — Schmidt L. 212 (265) — Schmidt S. 61, 79, 80, 81, 165, 167, 172, 175, 210, 381, 384 (220, 222, 228, 231, 263) — Schossberger A. 308 (328) — Schröckenstein F. 65, 68 — Schubert R. J. 61, 214 — Suchart Ch. 362 — Schwarz Gy. 42 (150) — Seemayer V. 72 — Semsey A. 7, 65, 72, 78, 81, 175, 217, 331, 381 (107, 231, 269, 389) — Sokolow S. 9, 23 (108, 109, 125) — Splényi B. 174 (229) — Stanton T. W. 363 — Staub M. 61, 80, 173, 175, 359, 382 (229, 230) — Studer 331 (388) — Suess E. 76 (163) — Szabó J. 166, 167, 173, 174, 175, 176, (221, 222, 228, 229, 231, 232) — Szádeczky Gy. 62, 215 — Szellemy G. 62, 211 (264) — Szmida L. 62 — Szontagh T. 55, 62, 81, 308 (159, 328).

- Teal** I. I. H. 366. — **Teschler** G. 39 (143) — **Thoula** F. 376 (417) — **Timkó** I. 61, 62, 66, 308, 380 (328, 422) — **Treitz** P. 19, 62, 66, 308, 379 (122, 328, 421) — **Tuzson** J. 62, 77, 200 (253).
- Uhlig** V. 214, 355 (412).
- Vacek** 331 (388) — **Vinassa** P. 195 (249) — **Voit** W. 62.
- Wagner** D. 167 (222) — **Wahlner** A. 62, 212 (265) — **Walther** J. 9, 10, 11 (110, 111) — **Warren** U. 337 (394) — **Wartha** V. 174 (229) — **Weissermehl** 195 (248) — **White** D. 362 — **Windakiewitz** 39 (143) **Wlassics** Gy. 69 — **Wolf** H. 191 (245) — **Woodward** 338 (395).
- Zeiske** F. 208 (261) — **Zepharovich** 39 (144) — **Zimányi** K. 62, 384 — **Zipser** A. 166 (220) — **Zittel** 197 (250) — **Zöppritz** 338 (394) — **Zsigmondy** V. 173, 174 (229) — **Zsujovics** 216.

II.

HELYNEVEK.

(Ortsnamen).

- Abrudbánya** 308 (328) — **Akna-Sugatag** 213 (266) — **Alinaitzunguak** 363 — **Alsó-Szolcsva** 377 (419) — **Alvincz** 73 (160) — **Amisat** 366 — **Asuak** 366 — **Ata** 363 — **Atanikerdluk** 364.
- Balatonkövesd** 200 (253) — **Balincz** 308 (328) — **Barlangliget** 356 (412) — **Báród** 213 (267) — **Bártfa** 64 — **Békés** 302 (323) — **Bélavár** 377 (419) — **Beocsin** 271 (311) — **Blezensy** 308 (328) — **Bodrogh-Monostorszeg** 302, 346 (323, 403) — **Borberek** 73 (160) — **Bosoród** 378 (419) — **Budakesz** 200 (253) — **Budapest** 64, 217, 381 (268) — **Bukova** 378 (420).
- Csata** 379 (421) — **Csorbafürdő** 358 (413) **Csúz** 380 (422).
- Dámos** 55 (159) — **Déva** 213, 302 (267, 323) — **Dévény-Ujfalu** 376 (417) — **Dobra** 213 (267) — **Dobsina** 215, 308, 351, 385 (328, 408) — **Dömsöd** 308 (328) — **Dorogh** 308 (328).
- Ekorgfat** 362 (328) — **Esztergom** 308 (328).
- Farkasd** 308 (328) — **Fehértemplom** 281 — **Feketető** 55 (159) — **Felső-Komárnik** 49 (154) — **Fenes** 53 (156) — **Fenesi-Nagypatak** 307 (328) — **Fülöpszállás** 379 (421) — **Für** 380 (422).
- Gerebencz** 15 (116) — **Guraszada** 308 (328).
- Hajdu-Sámson** 37 (141) — **Halle** 64 — **Hátszeg** 54, (157) — **Have** 0 366 — **Herkulesfürdő** 381 — **Holgya** 371 (414) —
- Igellokunguak** 366 — **Izbugya-Radvány** 50 (154) — **Izsák** 15, 19, 34, (116, 121, 138).
- Janofalva** 56 (160) — **Jásd** 216 — **Jászfalu** 380 (422) — **Jeskófalva** 56 (160).
- Kalota** 308 (328) — **Kardluguak** 365 — **Kazanesd** 308 (328) — **Kérges** 308 (328) — **Kis-Disznód** 213 (267) — **Kistelek** 379 (421) — **Kisuca-Ujhely** 214 — **Kolos-Hradistye** 56 (160) — **Kolozsvár** 301 — **Komárnik** 212 (266) — **Kook** 362 — **Kook-Augnertunck** 363 — **Körmöczbánya** 39, 64, 67 (143) — **Koronahegyfürdő** 355 (412) — **Körösbánya** 302 (323) — **Kostej** 371 (413) — **Kosztcsd** 378 (419) — **Kotterbach** 52, (155) — **Kragujevác** 302 (323) — **Krapina** 385 — **Kugsinersuak** 364 — **Kugsiuak** 366 — **Kúnszentmiklós** 308 (328) — **Kürth** 380 (422).
- Lapugy** 371 (413) — **Lazarevac** 302 (323) — **Liège** 173 (229) — **Lippa** 75 (163) —

- Lubotin 355 (412) — Lugos 281 — Luh 49, 212 (154, 266) — Lunkány 54 (157) — Lunkoj 308 (328).
- Magyar-Igen** 308 (328) — Magyar-Szölgyén 379 (421) — Makád 308 (328) — Malinverno 208 (261) — Malomvíz 54 (157) — Marczelháza 308 (328) — Márkusfalva 377 (418) — Maros-Berettye 308 (328) — Marrah 366 — Merény 307 (327) — Mitrovicza 281 — Mocsonok 308 (328).
- Nabadula** 308 (328) — Nadrág 308 (328) — Nagy-Bánya 192 — Nagy-Károly 188 (244) — Nagy-Kikinda 281 — Nagy-Oklos 53, 377 (156, 419) — Nagy-Ölved 379 (421) — Nándor 308 (328) — Nemes-Ócsa 308 (328) — Niakornat 363 — Nugsuak 366.
- Ó-Berettye** 378 (419) — Offenbánya 216 — Ökörmező 376 (418) — Oláh-Pián 213 (266) — Oláh-Rákos 53 (156) — Ó-Lubló 355 (412) — Oppova 281 — Örményes 53 (156) — Orsova 281, 302 (323) — Ó-Sebeshely 378 (419) — Ó-Tátrafüred 357 (413).
- Pagtorfik** 363 — Pánk 371 (414) — Paris 65 — Patoot 364 — Pécs 308 (328) — Peking 33 (137) — Pered 308 (328) — Pilis-Csaba 308 (328) — Piski 308 (328) — Porács 52 (155).
- Radna** 211 (264) — Remeč 55 (159) — Resinár 213, 214 (267) — Rév 308 (328) — Rónaszék 213 (266) — Rossia 308 (328) — Rozsnyó 306 (326).
- Sabac** 302 (323) — Sárísáp 308 (328) — Saviarkot 363 — Sebes 214 (267) — Selmeczbánya 64, 67, 176 (232) — Solt 379 (421) — Sólyom 53 (156) — Sopron 166 (220) — Stájerlak 216 — Strassburg 67 — Szabad-Szállás 15 (116) — Szászváros 213 (267) — Szeged 281 — Szentés 302 (323) — Szepes-Olaszi 52, 377 (155, 418) — Szepes-Váralja 52 (155) — Szinevér-Polana 52 (155) — Szkerisora 377 (416) — Szolyva 307 (327).
- Tapka** 361 — Tass 308 (328) — Topánfalva 216 — Toroczkó 53 (156) — Tótfalu 356 — Tövis 308 (328) — Tshönn-ting-fu 34 (137).
- Ujarartorsuak** 363 — Uj-Gredistye 54 (157) — Ujvidék 381 — Upernivik 366 — Urszád 53 (156) — Ust-Balei 361.
- Vág-Sellye** 308 (328) — Vajda-Hunyad 308 (328) — Vajgat 365 — Várhely 378 (420) — Vársonkolyos 55, 308 (159, 328) — Vaskóh 197 (250) — Verespatak 55 (158) — Vidalj 53 (156) — Vidéfalva 166 (220) — Vidra 213 (267) — Volocz 307 (327) — Vukovár 302 (323).
- Zagubica** 302 (323).

III.

ÁSVÁNY- ÉS KÖZETNEVEK.

(Mineral- und Gesteinsnamen.)

- Agyag** 188, 193, 380 — Agyagpala 216, 306, 377, 378, 385 — Amphibolit 216 — Andesit 211, 215, 216, 379 (264, 420) — Ankerit 306 (326) — Anorthit 384 — Antimonit 39, 41, 306 (143, 146, 326) — Arany 212.
- Barnaszén** 212, 379 — Barnavas 306 — Baryt 39 (143) — Basalt 362 — Biotit-dacit 378 (419) — (Blei 266) — (Brauneisenstein 326) — (Braunkohle 266, 420) — Breccia 211, 377 (264, 418).
- Calcit** 46, 208, 384 (151) — Cement-márga (=Mergel) 272 (312) — Chamoisit 333 (389) — Crinoida-mészke (=Kalk) 351 (408) — Csillámpala 211, 216.

- Dacit** 215, 379 (420) **Diaphorit** 384 **Diorit** 362, 384 --- **Dioritpala** 385 --
Dogger-mészkő (=Kalk) 336 (393) **Dolomit** 214.
(Eisen 266) -- **Ezüst** 212, 385.
(Feldspat 326) -- **Felsitporphyr** 377 (418) --- **Flourit** 384 -- (Flugsand 106, 142) ---
Földpát 306 -- **Futóhomok** 6, 38.
Galenit 212 (265) **Gáz** 213 -- (Glimmerschiefer 265) -- **Gneisz** 306, 362 (326) --
(Gold 266) **Gránit** 216, 357, 362, 377 (418) **Granitgneisz** 378 (419) **Granodiorit** 215
Graphyt 213, 385 (267) -- **Grauwacke-mész** (=Kalk) 376 (417) ---
Guttenstein-mész (=Kalk) 377 (418).
Hæmatit (261) **Hardpan** 421 -- **Homok** 32, 38, 272, 380 -- **Homokkő** 203, 214, 216,
272, 355, 357, 380, 385.
Juramészkő 355.
Kagylómész 356 (Kalk 250, 265, 313) (Kalkspat 261, 262) **Kárpát-ho-**
mokkő (=Sandstein) 379 (420) **Kavics** 272, 280 -- **Keuper-pala** (=Schiefer) 356
(412) -- (Kohle 267) **Konglomerat** 216, 377, 379, 385 (418, 420) --- **Kósó** 212 ---
Köszén 212 (Kristallinische Schiefer 326, 418, 419) -- **Kristályos pala** 216, 306,
377, 378) (Kupfer 266, 326).
Liasz-mész (=Kalk) 376 (417) **Lösz** 51, 274, 280, 348, 379, 380 (314, 321, 405, 421,
422) **Lösz-agyag** (=Lehm) 380 (421).
Magnesia-mész (=Kalk) 274 (314) **Magnetit** 280, 333 (321, 389) --- **Mangan-ércz**
214 (267) **Mangan(s)pát** 306 (326) --- **Márga** 195, 214, 272, 380 --- **Márgapala**
378 (Marmor 267) **Márvány** 214 (Mergel 212, 248, 422) --- (Mergelschiefer
419) **Mész**kő 197, 211, 214, 216, 272, 385 **Méשמárga** 356, 385 --- **Méspát**
208 -- **Morénatörmelék** 357 **Mosó-arany** 213 --- (Muschelkalk 412) --- **Muskovit-**
biotit-gneisz 378 (419).
(Naturgas 267) (Nummulitenmergel 412).
Ólom 212 **Orthogneisz** 378 (420).
Pala 214, 306, 355, 377, 385 **Párkányvályog** 280 **Pegmatit** 215 **Petroleum**
49, 212 (154, 266) **Phillipsit** 384 **Phyllit** 216, 378 (420) --- **Porphyroid** 306
(326) **Pyrargyrit** 39, 44 (143, 149) **Pyrit** 39, 45, 77, 208, 306 (143, 150, 261,
265, 326).
Quarcz 306 (326) --- **Quarczit** 377 (418) **Quarczporphyr** 306, 331, 378 (326,
388, 419).
Réz 212, 306, 385 -- **Rhyolith** 215.
(Sand 135, 143, 313, 422) (Sandstein 256, 312, 412, 422) (Schiefer 326, 412,
418, 419) (Schotter 313, 321, 419, 422) -- **Siderit** (326) (Silber 266) --- **Spha-**
lerit (265) (Steinkohle 266) (Steinsalz 266) -- **Szén** 213 **Szikkok** 379 (421).
(Terrassenlehm 321) **Tithon-mész**kő (=Kalk) 356 (412) (Ton 244, 246, 380) ---
(Tonschiefer 326, 418, 419) --- (Torf 267) **Tőzeg** 213 **Trachyt** 211 (265) ---
Trias-mész (=Kalk) 377 (418).
Vas 212, 385 **Vascillám** 208 --- **Vaskéneg** 212 **Vaspát** 306.
(Waschgold 267) **Werfen-pala** (=Schiefer) 377 (418).
Zinkkéneg 212.

ÁLLATNEVEK.

(Tiernamen.)

- Actæonella gigantea** 74 (161) — **Actæon subpunctulatus** 373 (416) — **Adeorbis torniformis** 373 (416) — **Alaba elata** 373 (416) — **Alvania brachia** 373 (416) — **Ammonites macrocephalus** 367; **A. modiolaris** 367; **A. Sacya** 216 — **Anodonta Smaji** 276 (316) — **Astarte similis** 75 (163).
- Barracuda** 278 (319) — **Bison prisceus** 49 (153) — **Bos taurus** 349 (406) — **Brosnius Strossmayeri** 277 (318) — **Bulla biteniata** 373 (416).
- Cancellaria brandenburgi** 373 (416) — **Cardium Duclouxi** 75 (162) — **Cerithiella kostejana** 373 (416) — **Cerithium evæ** 373 (416) — **Cervus capreolus** 349 (406) — **Chætes Beneckeï** 196 (250); **Ch. Münsteri** 196 (250); **Ch. Semsefi** 196 (249); **Ch. subspongites** 196 (250) — **Cistella cistellula** 373 (416); **C. subcordata** 373 (416); **C. subcuneata** 373 (416) — **Cocculina miocanica** 373 (416) — **Collonia globuliformis** 373 (416) — **Congeria banatica** 275 (316); **C. dalmatica** 275 (316); **C. navigula** 275 (316); **C. Partschii** 192 — **Conus wagneri** 373 (416) — **Crania subrostrata** 373 (416) — **Crioceras Mathéronianum** 216 — **Cyclostoma elegans** 349 (407) — **Cyclostrema kostejanum** 373 (416) — **Cylichnia parangistoma** 373 (416).
- Drillia etelkæ** 373 (416).
- Elephas primigenius** 280 (321) — **Emmerica Schulzeriana** 276 (317) — **Equus fossilis** 280 (321) — **Eriphyla subplanissima** 75 (162) — **Eulima halavatsi** 373 (416).
- Fusus kostejanus** 373 (416).
- Gadus vulgaris** 277 (317) — **Gegania banatica** 373 (416) — **Gibbula renatæ** 373 (416) — **Glauconia Kefersteini** 378 (419) — **Griffithides dobsinensis** 215, 352 (410); **G. senimiferus** 352 (410); **G. verrucosus** 352 (410).
- Hippurites polystylus** 78 — **Homo neanderthalis var. krapinensis** 385 — **Hydrobia peregrina** 373 (416).
- Inoceramus Cripsi** 75 (163).
- Labridæ** 279 (320) — **Lacuna banatica** 373 (416) — **Laurus plutonia** 364 — **Limnæa Halavátsi** 275 (316); **L. Pančići** 275 (316); **L. rugosa** 275 (316); **L. velutina** 275 (316) — **Limnocardium Baračići** 275, 276 (316); **L. Lenzi** 275 (316); **L. oche-tophora** 276 (316); **L. planum** 276 (316); **L. Steindachneri** 276 (316); **L. syrmiense** 275 (316) — **Limnosaurus transylvanicus** 54 (157).
- Mangilia brandenburgi** 373 (416) — **Mathilda præclara** 373 (416) — **Megathiris præcursor** 373 (416) — **Melanopsis Friedeli** 276 (317); **M. Martiniana** 192 — **Microliotia brandenburgi** 373 (416) — **Monotrypa bakonica** 196 (249); **M. Böckhiana** 196, 199 (249, 251); **M. capulus** 196 (249); **M. decipiens** 196 (249); **M. hirsutomuralis** 196, 199 (249, 251); **M. Pappi** 196 (249); **M. patera** 196 (249); **M. Pethői** 196, 197 (249, 251); **M. recubariensis** 195, 196, 199 (248, 249, 251) — **Monticuli-pora Bittneri** 196 (249); **M. Hornigi** 196 (249) — **Mufflon** 346 (403) — **Murex kostejanus** 373 (416) — **Myophoria costata** 214.
- Narica transsylvanica** 373 (416) — **Nassa banatica** 373 (416) — **Natica kostejana** 373 (416) — **Neitha quadricostata** 75 (163).

- Ovis aries** 349 (406); **O. musimon** 346 (403).
Pachydiscus peramplus 216; **P. supremus** 216 — **Pachypora dubia** 196 (249); **P. Lóczyana** 196 (249) — **Pecten Krenneri** 75 (163) — **Placochelys placodonta** 47, 77 (152) — **Planorbis constans** 276 (317) — **Pliciscula transsylvanica** 373 (416) — **Progonochelys Quenstetti** 48 — **Propilidium circulare** 373 (416) — **Pseudonoba peculiaris** 373 (416) — **Pyrgula Töröki** 276 (317) — **Pyrgulina unica** 373 (416).
Rhaphitoma halavatsi 373 (416) — **Rissoina neriniiformis** 373 (416).
Sandbergeria densesulcata 373 (416) — **Saurichthys apicalis** 376 (417) — **Scalaria lœrentheyi** 373 (416) — **Scaliola semperi** 373 (416) — **Solarum berthæ** 373 (416) — **Sonneratia cserevitziana** 216 — **Sphyræna** 278 (319) — **Spiriferina Walcotti** 53 (156) — **Stenopora Kochi** 196 (249); **St. tasmaniensis** 197 (250).
Tinostoma microdiscus 373 (416) — **Triforis imperatrix** 373 (416) — **Trilobita** 351 (408) — **Trilobites derbyensis** 351 (409) — **Turbonilla hungarica** 373 (416) — **Turitella Hagenoviana** 75 (163).
Unio pictorum 349 (407) — **Ursus spæleus** 49 (154).
Vaginella austriaca 373 (416) — **Valencienesia Arthaberi** 275 (316); **V. Reussi** 276 (316, 317); **V. Schafarziki** 275 (316) — **Vermetus sexcarinatus** 373 (416) — **Volutithes septemcostata** 75 (162).
Zagrabica cyclostomopsis 276 (317); **Z. Maceki** 276 (316, 317).

V.

NÖVÉNYNEVEK.

(Pflanzennamen.)

- Adiantides amurensis** 366; **A. nymphorum** 366, 369 — **Alnus Kefersteinii** 362 — **Andromeda Pfaffiana** 364 — **Anomozamites angulatus** 361; **A. Schmidtii** 361 — **Araucaria Bidwillii** 207 (261); **A. brasiliense** 207 (261); **A. Cookii** 207 (261); **A. excelsa** 207 (261) — **Araucarioxylon Rhodæanum** 206 (260) — **Archæopteris fimbriata** 360; **A. hibernica** 360 — **Aspidium Meyeri** 364 — **Asplenium Czekanovskianum** 368; **A. petruschiense** 368.
Bothrodendrom Carnagianum 360; **B. Kiltortense** 360; **B. minutum** 360.
Calimatotheca radiatus 361 — **Cardiopteris frondosa** 361; **C. polymorpha** 361 — **Carpolithes Hartungi** 361 — **Celastrophyllum Newberryanum** 363 — **Cladiophlebis Stewartiana** 366 — **Confervites subtilis** 361 — **Cordaioxylon Brandlingii** 206 (260) — **Corylus Mac Quarrii** 362 — **Cycadites gramineus** 362; **C. sibiricus** 362 — **Czekanowskia rigida** 369.
Elatides Brandtiana 361; **E. curvifolia** 361; **E. falcata** 361; **E. ovalis** 361; **E. parvula** 361 — **Equisetum gigantum** 362; **E. Grimaldii** 362.
Felicites deperditus 362.
Ginkgo flabellata 369; **G. integriuscula** 367; **G. polaris** 366, 369; **G. reniformis** 367; **G. sibirica** 366, 369 — **Gleichenia Gieseckiana** 364.
Hedera Mc. Clurii 362.
Iris latifolia 362.
Jugulans arctica 364.
Laurus angusta 364 — **Leguminosites cassioides** 366.

- N**ilssonia conctula 361; N. Johnstrupi 363; N. schaumburgensis 361.
- P**hœnicopsis angustifolia 367, 369; Ph. nordenskiöldi 369 — Pinus Krameri 363; P. Mc Clurii 362; P. sub-Mc Clurii 362; P. tarnóczyensis 205 (259) — Pityophyllum Lindströmi 369; P. Staratschini 369 — Pityospermum cuneatum 369; P. Nansenii 369 — Platanus aceroides 362; P. Heerri 363 — Podozamites Baiera 366; P. Czekanowskia 366; P. ensiformis 361; P. lanceolatus 366, 369 — Populus primæva 363; P. Richardsoni 362 — Protorhipsis reniformis 361 — Pseudobornia ursina 361 — Pterophyllum Helmersenianum 361; P. subæquale 366.
- R**hamnus brevifolia 364.
- S**abal major 74 (161) — Sequoia brevifolia 362; S. Langsdorfii 362; S. longi 362; S. rigida 364; S. subalata 362 — Sphenopteris Drygalskii 365; S. Maakiana 368; S. Murrayana 368.
- T**æniopteris parvula 361 — Taxites gramineus 369 — Taxodium dubium 362; T. gracile 362 — Testudo græca 279 (320) — Thyropteris Maakiana 366; Th. Murrayana 366 — Tilia Malmgreni 362 — Torreya borealis 362.
- Z**amites ensiformis 361; Z. Vanhöffeni 365.
-